

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
7 maart 2023 (mondelinge uitspraak 2 maart 2023)

Zitting: 2 maart 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2023 – 018

1. De klacht

Klaagster heeft de volgende klachten:

Klaagster zegt dat zij geen pillen wil. Ze hebben haar een spuit gegeven. Zij werd in haar kamer hardhandig aangepakt en werd met drie man vastgepakt en er zaten twee mannen bovenop haar. Klaagster kreeg toen flashbacks van een verkrachting.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 27 februari 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van haar dossier.
- Op 27 februari 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 27 februari 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 2 maart 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 2 maart 2023 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp meegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op ... Zij is bekend met een persoonlijkheidsstoornis NAO en een verstandelijke beperking. Zij heeft een beneden gemiddeld IQ. In voorgeschiedenis heeft zij meerdere TS'en waarvoor zij is opgenomen op de SEH. Er is sprake van een depressieve stemmingsstoornis en PTSS. Klaagster is op 3 februari 2023 met een crisismaatregel opgenomen.

Op 8 februari 2023 heeft de rechtbank Midden Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend tot en met 1 maart 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toedienen van medicatie is toegewezen.

Op 22 februari 2023 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 22 februari 2023 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 22 februari 2023 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 22 februari 2023 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: Het toedienen van vocht, voeding en medicatie, alsmede het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening. Klaagster schopte voortdurend tegen de deur op de afdeling en gooide hard de deuren dicht. Zij stopte hier niet mee toen de verpleegkundigen dat aan haar vroegen en werd fysiek dreigend, dit zorgde voor een onveilige situatie op de afdeling voor zowel personeel als medepatiënten. Omdat klaagster geen orale medicatie accepteerde heeft zij verplicht intramusculaire medicatie gekregen.

Op 22 februari 2023 is een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechtbank ingediend.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat het slecht met haar gaat. Zij zegt dat zij niet voor haar lol in de kliniek zit. Klaagster zegt dat zij bij de deur stond omdat zij naar buiten wilde. Zij wilde geen pillen en omdat zij niet rustig was heeft zij een spuit gekregen. Zij is hiervoor door drie man op het bed gegooid en één man is op haar gaan zitten. Klaagster noemt dit aanranding. Zij heeft hierdoor weer een trauma, net zoals zij in 2021 heeft meegemaakt.

Gevraagd of klaagster is verteld dat als het dermate fysiek uit de hand loopt en de vrouwelijke verpleegkundigen het niet aankunnen, zij worden ondersteund door mannelijk personeel. Zij antwoordt dat zij hier niets van weet. Er is alleen tegen haar gezegd dat zij een injectie krijgt. Klaagster ontkent dat zij heeft geschopt, geschreeuwd en met deuren heeft gegooid. Zij zegt dat zij ook niet met patiënten praat. Zij zegt dat zij en alleen zij bepaalt wie in haar kamer komt, omdat het haar kamer is.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij dit hoopt.

Gevraagd of de pvp nog een aanvulling heeft antwoordt zij dat de spuit niet proportioneel is, een spuit heeft geen zin en ook geen effect. Ook is er volgens de pvp geen sprake van een ernstige of acute situatie op het moment van het toedienen van de ingrijpmedicatie. Het is voor klaagster onverwacht dat het zo uit de hand loopt.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Hiernaar gevraagd antwoordt aangeklaagde dat er sprake was van een crisis. Eerder waren er afspraken gemaakt met klaagster over haar vrijheden en die dag mocht zij niet weg. Klaagster schopte voortdurend tegen de deur op de afdeling, gooide hard de deuren dicht en liep schreeuwend over de afdeling. Klaagster stopte niet met dit afdeling ontwrichtend gedrag en werd fysiek en verbaal dreigend. Het aanbod van de verpleegkundige voor een lorazepam sloeg zij af, waarna zij naar haar kamer werd meegenomen. Ook toen wilde zij geen reguliere medicatie of ingrijpmedicatie, waarna er een injectie werd gegeven. Mede gelet op de fysieke veiligheid zijn er niet alleen vrouwelijke verpleegkundigen op de afdeling en werken er ook mannelijke verpleegkundigen die volgens het protocol ook kunnen bijspringen als een situatie fysiek uit de hand loopt. Aangeklaagde begrijpt dat dit voor klaagster vervelend is, maar dat dit niet te vermijden is.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank toegewezen machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder verplichte zorg in de vorm van ingrijpmedicatie de geestelijke stoornis in stand blijft en dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg in de vorm van ingrijpmedicatie leidt tot ernstig nadeel en derhalve noodzakelijk is.

De commissie constateert dat in verband hiermee moest worden gekozen om haar medicatie aan te bieden, hetgeen meerdere keren is aangeboden. De commissie is van oordeel dat, nu klaagster dit bleef weigeren en de situatie niet tot rust kwam terecht tot het toedienen van ingrijpmedicatie is overgegaan. De commissie is van oordeel dat nu sprake is van een acute situatie een onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk is.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg in de vorm van het toedienen van ingrijpmedicatie doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot het toedienen van acute ingrijpmedicatie, voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvggz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van acute ingrijpmedicatie op grond van artikel 8:9 Wvvggz **ongegrond**.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel derhalve **ongegrond**.

De commissie overweegt ten aanzien van de klacht van klaagster over de bejegening van de verpleging het volgende. Klaagster schopte voortdurend tegen de deur op de afdeling, gooide hard de deuren dicht en liep schreeuwend over de afdeling. Klaagster stopte niet met dit afdeling ontwrichtend gedrag en werd fysiek en verbaal dreigend. Het aanbod van de verpleegkundige voor een lorazepam sloeg zij af, waarna zij naar haar kamer werd meegenomen. Ook toen wilde zij geen reguliere medicatie of ingrijpmedicatie, waarna er een injectie werd gegeven. De commissie constateert dat er zorgvuldig door de verpleging is gehandeld. Mede gelet op de fysieke veiligheid en het gedrag van klaagster zijn er mannelijke verpleegkundigen bij betrokken. De commissie komt tot de conclusie dat de bejegening van aangeklaagde zorgvuldig is.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel derhalve **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1.: **ongegrond**

Klachtonderdeel 2.: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over klachtonderdeel 2 kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen. Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.